Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНО: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 277. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 277. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, OCTOBER 18, 1952. VOL. LX

ТРУМАН КИДАЄ ВИКЛИК АЙЗЕНГАВЕРОВІ В СПРАВІ КОРЕЇ

Президент Труман, приїхавши з передвиборчою агітацією до східніх стейтів, виголосив дві довгі промови, а саме в Гартфорді, у стейті Конектикат і в Манчестер, у стейті Ню Гемшір. Крім того він переїхав три стейти, тобто Конектикат, Род Айленд і Масачусетс, де загалом зустрінув коло чверть мільйона людей, промовляючи до них у п'ятнадцяти місцях. У промові в Манчестер, Труман доводив, що в стейтах Нової Англії нема належного промислового руху тому, що тут бракує дешевої електричної сили і дораджував скласти пляни, як цій недостачі зарадити. При цій нагоді він вказував на лихі наслідки робітничого закону Тефта-Гартлі.

У промові в Гартфорді президент відступив від наперед приготованого тексту і кинув виклик генералові Двайтові Д. Айзенгаверові, республіканському кандидатові на президента, кажучи: якщо генерал знає всеобіймаючу раду — „панацею" — як розв'язати Корейське Питання, то він, як довголітній військовий дорадник президента, повинен проголосити свій плян публічно, щоб рятувати життя американців. Зрештою, як в інших промовах, так і в цій, Труман закидав Айзенгаверові безнастанні зміни поглядів, які довели його до втрати давнішого престижу, міркував президент. — В інших коротших промовах Труман обговорював різні питання, як напр. в Ню Брітен згадав про потребу зміни іміграційного закону МекКаррана, а для піднесення настрою публіки заграв на стоячему на плятформі фортепіяні частину мелодії вальса, яку грали, коли Авраам Лінколн був капітаном міліції у війні проти індіян. — У суботу президент приїздить до Ню Йорку і виголосить останню промову в Брукліні в стадіоні при кінці Істер Парквей.

Реформи Гуверової комісії не виявляють сподіваної ощадности

Вашингтон. — Сенатська комісія для уряду, провіривши діяння бюр зреорганізованих за пляном Гуверової комісії, приходить до висновку, що надії, зв'язувані до цих реформ не здійснюються повнотою. Комісія Гувера пролосила свої рекомендації тому два роки. Вона була певна, що внаслідок відповідних перемін в бюрах різних департаментів, можна буде заощадити річно мільйони, а то й більйони долярів. Комісія порекомендувала 281 змін, Конгрес застосувався до рекомендацій на 90 відсотків, а сенатська комісія для студій уряду дістала тепер звіт з діянь бюр після змін. Одні звіти виказують успіх, інші показують недостачі. Остаточного заключення ще не можна виносити тому, що ще залишається невиконаних 28 рекомендацій. Одначе вже тепер можна ствердити, що надії, зв'язані цими реформами, були завеликі і вони не здійснюються. Навіть, коли зміни показуються практичними, то матеріяльна користь з них не велика, твердить сенатська комісія.

Республіканці перемогли при виборах в Алясці

Жіно, на Алясці. — Останні вісті з виборів до територіяльної легіслятури в Алясці такі, що перемогу віднесли республіканці. Точних обчислень ще нема, одначе значні більшості з поодиноких округ вказують, що теперішня влада демократів у цій американській посілості послаблена. Хоч при нових виборах перевибрано теперішнього демократичного делегата до Конгресу Злучених Держав, одначе при виборах в 1949 р. він був обраний значно більшим числом голосів, ніж при теперішніх виборах.

Літовище в Нюарку буде знову відкрите

Відоме літовище для торговельно-особового руху буде відкрите знову з 15 листопада, як це проголошує Нюйорська Портова Влада. З уваги на кількакратні катастрофи літаків, які вилітали з цього літовища і загрожували сусідньому Елізабетові, влада стримала рух від 11-го лютого 1952 р. і наказала поробити різні удосконалення у вилітних шляхах. Не зважаючи на ці уліпшення, посадники сусідніх міст готовляться до протесту проти поновного відкриття літовища.

АЙЗЕНГАВЕР ТВЕРДИТЬ, ЩО СОВЄТИ ПЛЯНУЮТЬ РОЗЛАМ МІЖ АЛІЯНТАМИ

Генерал Двайт Д. Айзенгавер, приїхавши як кандидат Республіканської партії для агітації до Ню Йорку і Ню Джерзі, виголосив дві важливі промови в Ґакенсак і Патерсоні, в яких закидав теперішній демократичній адміністрації у Вашингтоні нездарність, розтратність і корупцію, кажучи, що це все допомагає підривним елементам поширити свої впливи. Він назвав демократів „гнилими водіями", яких треба прогнати від державного колеса. Ввечорі виголосив генерал промову на вечері в честь колишнього губернатора стейту Ню Йорк, Алфреда Смита, улаштованій в готелі Валдорф Асторія католицькою добродійною організацією для призбирання фондів на побудову шпиталю. У цій промові, яку заповіджено наперед як „неполітичну", тобто безпартійну, Айзенгавер обговорив політику Совєтів супроти Західного світу і ствердив, що останній московський комуністичний конгрес має на меті призвести до економічного й політичного напруження серед вільного світу, щоб таким способом роз'єднати його на воюючі частини, які Совєти могли б легко опанувати. Злучені Держави — як твердив Айзенгавер, можуть зустрінути оцей „смертельний виклик" тільки тоді, коли зосередять свою увагу на дві цілі, а саме: на єдність і віру, тобто „єдність з цілями всього вільного світу" і „віру, що демократія це єдиний правильний спосіб життя". Генерал передбачує зміну в тактиці Совєтів, а саме, що на місце „холодної війни" може прийти початок „холодного миру". Одначе генерал остерігав учасників бенкету перед п'ятими колонами, які можуть підготовити переворот в країні для опанування її комуністами. — Айзенгавера привітав кардинал Франсіс Спелман як „одного з найбільших американців". З Ню Йорку виїхав генерал з передвиборчими промовами до Стейтів Нової Англії на сході.

СТІВЕНСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО ВІЙНА В КОРЕЇ ВРЯТУВАЛА О.Н.

Лос Анджелес. — У другій промові, виголошеній до тих, що „сидять вдома при вогниці" кандидат на президента від Демократичної партії Адлей Е. Стівенсон, спокійно і предметово обговорив політику демократичної адміністрації в Кореї, заявляючи, що жертви в корейській війні не були даремними, бо вони врятували Об'єднані Нації, а цілий світ від світової „атомової" війни. Цю промову передано крізь радіо й телевізію по цілій країні, бо демократичний кандидат хотів основно відбити атаки республіканських противників на Демократичну партію, наче б вона продовжувала непотрібно війну в Кореї і тим виставляла Америку на втрату життя вояків. Стівенсон ствердив наперед, що агресія комуністів у Південній Кореї була частиною далеко більшого пляну комуністів, бо здобуття цілого світу після здобуття цілої Азії. Він дораджував бути дальше терпеливими і готовими на жертву, якщо ми маємо осягнути перемогу в цій війні. Він критично обговорював різні визови, щоб піти війною на Китай, як теж і плян Айзенгавера залишити оборону самим південним корейцям. Він пригадував, що на вишкіл одного вояка треба часу, а на вишкіл провідників чот і більших відділів треба ще довшого часу. Зрештою напад на Корею це був початок нападу на Америку, твердив Стівенсон, тому війна в Кореї це теж війна американська. Отже краще посилати нам вояків на оборону Америки до Кореї ніж вижидати нападу комуністів на Америку і щойно тоді боронити рідної країни. Для закінчення війни губернатор вважає необхідним дальшу оборону Кореї з одночасним принаглюванням перемир'я. Мир в Кореї треба злучити з миром у цілому світі, в якому Америка буде грати провідну ролю, до якої вона покликана долею і тому Стівенсон закликав на кінці до молитви за мир.

Заклик до робітництва викупити промислові підприємства

Ню Йорк. — Єдність народу і економічну постійність можна осягнути тоді, коли 15,000,000 зорганізованих робітників поширять основу власности корпорацій, стаючи їх членами через закупно уділів. Таку раду подав Чарлз Е. Вілсон, недавній голова оборонної мобілізації, а давніший президент Дженерал Електрік Компані, у промові на зібранні членів Бонд Клюбу. Якщо б повстав такий рух, тоді користі були б негайні і очевидні, бо робітники, почуваючися співвласниками, продукували б для потреб загалу і для своєї користи, твердив Вілсон. Він того переконання, що робітничі юнії могли б закупити уділи на таку скалю, щоб перебрати власність промислових підприємств, тільки вони про це не думають, бо з власністю сполучена відповідальність і риск, міркував промисловець. Він ще пригадав, що на випадок викупна промислових підприємств робітниками й публікою, щезне агітація однієї групи проти іншої.

Суд проти звільнювання з посад за саму приналежність до підривної організації

Вашингтон. — Федеральний апеляційний суд вирішив, що сама приналежність людини до організації, яку департамент справедливости помістив у списку підривних товариств, ще не становить причин звільнювання її з державної посади. Суд твердить, що для відсування такої людини від праці треба подати ще інші важливі причини. Це засадниче вирішення запало при застанові над справою Джеймса Кучера, ветерана другої світової війни, з Нюарку, Н. Дж., який втратив ноги в боях, а Адміністрація Ветеранів стримала виплату для нього пенсії під замітом нельояльности до уряду ЗДА. Нельояльність полягала в тому, що Кучер належав до Робітничої Соціялістичної Партії, яка вважалася за одно крило комуністичної організації, що підтримувало Лева Троцького. Ця партія поміщена в списку організацій, що хоче призвести до перевороту американського ладу неконституційними способами.

Пентаґон турбується релігійною опікою над вояками

Вашингтон. — Вісімдесят представників різних віроісповідань ЗДА зберуться в Пентаґоні для триденної наради про задоволення духових і релігійних потреб армії. Конференція духівників буде скликана з ініціятиви секретаря оборони, Роберта А. Ловета. На цій конференції, що в ній беруть участь й цивільні особи, обговориться низка потреб окремих частин армії, що їх доповідатимуть знавці цих справ. У програмі конференції, передбачена поїздка до вишкільного морського центру в Бейнбрідж, Мд., щоб учасники конференції приглянулись процесам, що супроводять перехід молодої людини від цивільного до вояцького життя. Проблема переживань і світогляду цивільної людини й вояка має бути осередньою в працях з'їзду, про що зокрема говоритиме бувший депутат-секретар Президентської Комісії Віри і Добробуту збройних сил, д-р Шервуд Гейтс.

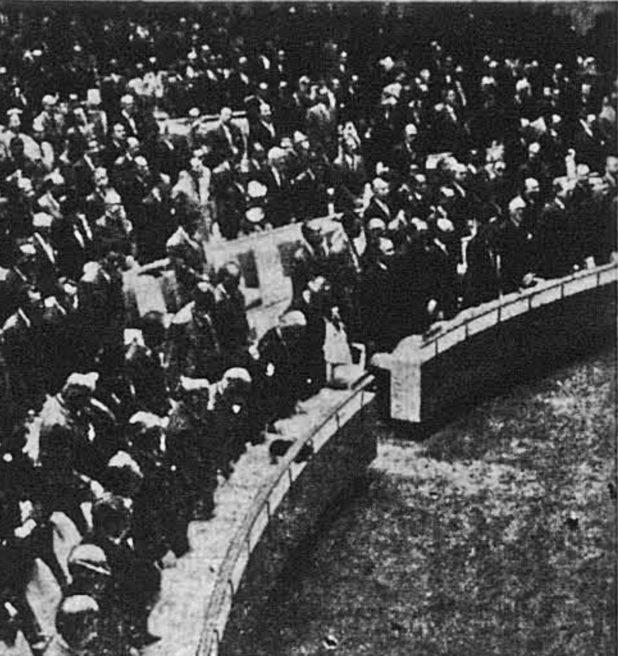
Висилають з бальонів ракети понад вершок земного ґльобу

Вашингтон. — Команда фльоти оповіщує, що випустила з великих бальонів в околиці північного магнетичного бігуна ракети до висоти 40 миль, понад „вершок світу". Бальони, об'ємом десяти поверхів будинків, навантажені інструментами до різних помірів, були випущені з льодолому Іствінд, приміщеного американською прибережною сторожею в заливі Бафіна, на захід від північної Гренляндії. Вистрілені ракети позначили свій лет космічним радіюванням з того місця, в якому находиться магнетичний полюс і де магнетичне притягання має найменший вплив на частинки космічних променів. Щоб належно оцінити інформації, які науковці дістануть таким способом, на це треба буде місяців часу. Команда фльоти вислала з інструментами теж і ядрові фотографічні плити бальонами до висоти 17 миль.

„Східняк" — російська група

Різнодумність щодо національности й переконань органу федералістів „Східняка" знайшла авторитетне вирішення в статті „Зустріч з найновішими перебіжчиками" в часописі „Новое Русское Слово" з 16 жовтня ц. р., де стверджується: „Невелика російська (в оригіналі: „русская") група (Л. Грабовскій і В. Левченко від „За Свободу" й „Східняка" та О. Іващенко — від Клюбу Російської Молоді) поносила головний тягар інтерв'ю..."

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Теперішня сесія Генеральної Асамблеї відбувається в новому величавому будинку, збудованому коштом 68,000,000 долярів на постійний осідок ОН. На фото: зібрані делеґати 60-ти країн під час тихої „медитації", яка попередила відкриття сесії, замість молитви, якої не можна провести з уваги на різні віровизнання приявних делеґатів. В першому ряді зліва делеґати ЗДА, Британії і Сов. Союзу.

АЧЕСОН ЗАКЛИКАЄ ДО ДАЛЬШИХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ АҐРЕСІЇ В КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Державний секретар Дін Ачесон, промовляючи вчора на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, закликав цю світову організацію, щоб вона видержала „рішальну пробу" та продовжувала боротьбу в Кореї так довго, доки це „буде потрібно для припинення агресії та відновлення миру і безпеки" тої країни. „Ми повинні припинити боротьбу, якщо було б досягнене перемир'я на справедливих засадах" — твердив державний секретар Ачесон, додаючи, рівночасно, що „ми не можемо дозволити на поразку нашої справи, що було б поразкою миру". Заявляючи, що „ми мусимо переконати агресора, що продовжування боротьби в Кореї коштуватиме йому більше, ніж він може виграти", — Ачесон закликав всіх членів Об'єднаних Націй, включно зі Совєтським Союзом, підтримати „спільну акцію" в Кореї та взятти участь у відбудові тої країни. В дальшому Ачесон вияснив, що З'єдинені Держави, які поносять головний тягар війни в Кореї, виконуючи волю Об'єднаних Націй, бажають, щоб Генеральна Асамблея розглянула та обговорила проблеми війни в Кореї і мирових переговорів в Панмунджом, „доказуючи цим агресорові, що ми є об'єднані в цілях та рішучі в постановах." В своїй промові державний секретар, крім Кореї, заторкнув ще й цілу низку інших важливих міжнародних проблем, не видвигаючи при цьому жадних конкретних пропозицій, тільки висловлюючи „надію". Промова Ачесона тривала 50 мінут. — Крім Кореї, Ачесон заторкнув ще такі проблеми, як міжнародне роззброєння, в яке він вже не дуже вірить, справу арабських країн, яку Совєтський Союз та деякі інші країни хотіли б зробити головною проблемою на теперішній сесії, справу допомоги відсталим країнам та інше. Загально вважається, що Ачесон в останній хвилині багато дечого змінив в своїй промові, після порозуміння з представниками інших країн. Він говорив сьомий з черги, хоч початково думав започаткувати загальні дебати. Зокрема підкреслюється лагідний тон промови Ачесона, що цілком відповідав його твердженню, що — „першим завданням" Об'єднаних Націй повинно бути створення пригожої атмосфери, в якій можна б полагоджувати поодинокі справи. Перед Ачесоном виступали з промовами представники Нової Зеляндії, що дуже гостро закликали до дальшої боротьби проти комуністичної аґресії в Кореї, — представники поодиноких арабських країн, як теж Аргентіни і Пакістану. Совєтський представник ще не виявив пляну щодо його виступу.

Генеральна Асамблея ухвалила порядок нарад

Об'єднані Нації, Н. Й. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла вчора порядок своїх нарад на теперішній сесії, на якому є аж 70 різноманітних справ. Майже всі точки прийнято без дискусії і тільки над чотирьома справами були розвинулись дебати. Застереження видвигали совєтські і сателітські представники головно проти пропонованого заклику до чотирьох великодержав, щоб вони приспішили справу мирового договору з Австрією, як теж проти французької пропозиції, щоб вшанувати вояків, які полягли за справу Об'єднаних Націй. В усіх випадках большевиків переголосовано величезною більшістю голосів.

Франція заперечує свої розмови з Совєтами

Париж. — Французький уряд заявляє, що XIX комуністичний партійний конгрес у Москві виявив змагання комуністів розбити Західний Світ та посіяти ненависть до ЗДА. В цю площину французький уряд зводить усі ті фальшиві поголоски про те, що нібито Франція вела переговори, щоб разом із Совєтами не допустити до скріплення та зросту Західної Німеччини. Французька розвідка дослідила, що такі вістки фабрикують ліві соціялісти в Швайцарії, що мають близькі зв'язки з комуністами. Вони то пустили були вістку про те, що французький генерал мав у цій справі переговорювати з Совєтами в Швайцарії. Ген. Альфред Жуанвіль був дійсно в Швайцарії, але його генеральська ранґа походить із часів французької партизанки і тепер він є комуністичним послом до французького парляменту. Міністер Шуман заявив, що ці вістки „зовсім фальшиві, вони виявляють систематичну спробу сіяти підозру, щоб зродилося недовір'я між ЗДА і Европою". Це видно з конґресу в Москві, де старалися „інакше оцінювати ЗДА ніж Англію і Францію", а все те на те „щоб поділити нас", заявив французький міністер закордонних справ Роберт Шуман.

ІРАН ЗІРВАВ ДИПЛОМАТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ З БРИТАНІЄЮ

Лондон. — Іранський прем'єр д-р Могаммед Моссадек повідомив вчора в промові через радіо до іранського народу, що іранський уряд рішив зірвати дипломатичні зв'язки з Британією тому, що Британія не хоче погодитися на його пропозиції щодо полагодження англо-іранського нафтового конфлікту, який виник після націоналізації англійських нафтових посілостей в Ірані. Не зважаючи на історичне значення того рішення, — Британія прийняла його з повним спокоєм і — як твердять міжнародні спостерігачі — повною гідністю, яка личить великій державі у відношенні до малої, що намагається стати їй на ногу. Британський уряд не виявив теж найменшого жалю, ані теж будь-якого бажання піти Іранові на дальші уступки в справі нафти, — вважаючи, що він вже і так переступив межу можливих уступок. Представник уряду заявив, що уряд Британії дальше вдержує в силі спільні британсько-американські пропозиції для полагодження нафтового конфлікту і готов на ту тему переговорювати в кожній хвилині, якщо цього бажатиме уряд Ірану. Тимчасом американські та інші дипломати вважають, що зірванням дипломатичних зв'язків з Британією іранський уряд зробив велику дурницю і пошкодив цим насамперед собі та іранському народові. Досі британський уряд ще не одержав формального повідомлення про зірвання дипломатичних зв'язків і тому теж офіціяльно здержується від будь-яких коментарів, як теж не робить жадної акції зі свого боку. Вже раніше з іранського боку повідомляли, що на випадок зірвання відносин — Іран негайно відкличе свого амбасадора з Лондону, даючи рівночасно десять днів часу британському представникові в Тегерані, щоб він виїхав з Ірану. Під час зірвання дипломатичних зв'язків іранські інтереси в Британії і британські в Ірані заступатиме дипломатичне представництво іншої країни. Так само державний департамент у Вашингтоні був дуже обережний в коментуванні події. Представник державного департаменту заявив на пресовій конференції, що коли б вістка про зірвання зв'язків між Іраном і Британією відповідала правді, то це було б „дуже жалюгідне", бо воно утруднить полагодження нафтового конфлікту. Він рівночасно додав, що Злучені Держави, вважаючи себе приятелем обох країн, — робитимуть зі свого боку все можливе, щоб допомогти їм відновити нормальні і приязні стосунки.

Червоні в Кореї пропонують відновити переговори

Токіо. — Головне командування комуністичних військ в Кореї запропонувало вчора аліянтам відновлення переговорів в справі перемир'я, але відразу зазначило, що воно не думає чимнебудь поступитись в своїх домаганнях примусової репатріяції всіх полонених. Пропозицію на відновлення переговорів висловив командант північно-корейських військ та командант комуно-китайських „добровольців" в листі до ген. Кларка, головного команданта аліянтських військ. Текст листа передала пекінська радіовисильня. Головна квартира ген. Кларка потвердила одержання того листа, повідомляючи про підготовку відповіді на нього. Переговори були перервані на домагання аліянтів після того, як комуністи непохитно стояли при своїх вимогах примусової репатріяції всіх полонених, дарма, що аліянти пропонували всілякі компроміси. Теж з аліянтської головної квартири повідомлено, що комуністична пропозиція на відновлення переговорів не дає жадної конструктивної розв'язки теперішньої „мертвої точки" і з цього можна вносити, що теж аліянтська відповідь не буде згодою на негайне відновлення розмов. Вже раніше комуністи протестували проти перервання розмов, закидуючи аліянтам, що вони роблять це тому, щоб „поширити" корейську війну. Тимчасом на фронті аліянтські війська відбили низку нових комуністичних атак, зокрема на центральному секторі в „залізному трикутнику".

ЗАМІСТЬ ПОЛІТБЮРА — 25 ЧЛЕННА ПРЕЗИДІЯ

Москва. — Нововибраний Центральний Комітет Комуністичної партії в Москві „вибрав" Президію, що має заступити давніше дванадцятичленне Політбюро. На чолі Президії стоїть Йосиф Сталін, а як члени входять до неї: В. Молотов, Ю. Маленков, Л. Берія, К. Ворошилов, Л. Каґанович, Н. Хрущов, А. Мікоян, Н. Булґанін, Н. Шверник, В. Андреєв, А. Арістов, С. Ігнатієв, Д. Коротченко (від України), В. Кузнецов, О. В. Куусінен — провідник карельських фінів, В. Малишев, Л. Мельніков, секретар компартії на Україні, Н. Міхайлов, М. Первухін, ген. Пономаренко, М. Сабуров, М. Суслов, Д. Чесноков і М. Шкірятов.

Назначили таких членів-кандидатів до Президії: Л. Брежньов, А. Вишинський, А. Звєрієв, Н. Ігнатов, І. Кабанов, Косикін, Н. С. Патолішев, секретар компартії в Білорусі, Н. Петров, А. Пузанов, І. Тевосіян і П. Юдін. До Секретаріяту Центрального Комітету входять: Сталін, Арістов, Брежньов, Ігнатов, Маленков, Міхайлов, Первов, Пономаренко, Суслов і Хрущов. Головою Контрольного Комітету партії вибраний Шкірятов. З повищого видно, що нова Президія збільшена до 25 членів, а новий секретаріят збільшили з п'яти членів до десяти. Змінили також засаду покликування членів до Президії, бо до неї входять 10 членів давнього Політбюра, шість визначних представників так зв. „союзних" республік, три заступники голови ради міністрів, представники робітничих юній, комсомолу та провідний партійний філософ — (Чесноков). В такій самій пропорції покликували і членів кандидатів, та партійного секретаріяту, до якого входять п'ять давніх членів секретаріяту (Сталін, Маленков, Пономаренко, Суслов і Хрущов, та чотири представники від „союзних" республік, і Міхайлов від Комсомолу. Ці зміни свідчать про те, що ще більше зцентралізували владу в руках одної комуністичної верхівки. Усунення з Президії А. Андреєва свідчить, що падає вплив В. Молотова в користь Маленкова. Усунення з Президії Косиґіна говорить про упадок його значення. Уніфікація державної і партійної влади в руках Президії усуває ту дотеперішню „аномалію", що деякі високі державні головачі не займали подібного високого становища в партійній верхівці. Всі ці зміни не матимуть жадного значення в дальшій внутрішній і закордонній політиці Совєтів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ВИЗВОЛЕННЯ"

Американські кореспонденти звідомляють з усіх сторін світу про успішну совєтську пропаґанду, яка ширить ненависть до Америки, представляючи її капіталістичним хижаком, що хоче визискувати ввесь світ і вживає для цеї цілі усіх засобів, в тому і війни. Ті самі кореспонденти стверджують, що американська пропаґанда, на жаль, недомагає, і то навіть у тих країнах, які вона рятує більйонами долярів. Це добре відоме Сталінові й він цю обставину використав зручно в своїй промові, виголошеній при закінченні XIX Конґресу Комуністичної партії, заговоривши про „визволення".

Отже Сталін приобіцяв допомогу „визвольним рухам", очевидно думаючи про такі рухи, в проводі яких стоять комуністи. На цю допомогу, підкреслив Сталін, можуть рахувати всі комуністичні партії в цілому світі, що борються „за визволення і збереження миру". Їхня боротьба є виявом розуміння „найкращих інтересів" тих країн, є вона теж і „в інтересі Совєтського Союзу", що змагає „до миру в цілому світі", заявив Сталін.

Сталін зложив ще особливу подяку комуністам в Франції та Італії, від імени яких промовляли на Конґресі їхні провідники, Морис Торез та Пальміро Толіятті, заявляючи, що народи їхніх країн не будуть воювати проти Совєтів. Це мало б бути прикладом, до чого повинні змагати комуністи інших країн. Бо, говорив Сталін, хоч Совєти сильні; проте „як наша партія, так і країна завжди потребуватимуть довір'я, симпатії та допомоги від братніх народів за кордоном". При тому Сталін нагадав ще — з розмислом — допомогу з боку англійських робітників в роках 1918-19, що домагалися „невмішування в справи Росії", думаючи скріпити тим становище Бевана в Англії, чи взагалі Беванів інших країн.

Сталін дав комуністам світу до зрозуміння, що тепер їм легше боротись, бо буржуазія втратила цілком свій вплив на маси. Таким чином Сталін використав ще й другу обставину, на яку звертають увагу американські закордонні кореспонденти, які пишуть, що американські ідеалістичні заміри починає вправді розуміти верхівка різних країн, але їхні широкі маси ще далі під впливами комуністичної пропаґанди.

Пристосовуючись до такого тону промови Сталіна маршал Климентій Ворошилов, предсідник Конґресу, закінчуючи наради заповів цілковиту перемогу комунізму в світі. Очевидно — під проводом Сталіна.

Конґрес цей почався у Москві якраз тоді, коли Кремль бундючно заборонив американському амбасадорові Кеннанові вертати на своє становище, домагаючись від американського уряду його відклику. А як кінчився, Кремль відкинув ноту-протест ЗДА в цій справі. Все це теж належить до пропаґанди, обрахованої на враження, яке вона викличе в першу чергу на делеґатах, що прибули на комуністичний Конґрес з різних країн, а далі на широкі маси по цілому світу. Мовляв, яка то сильна Москва, коли вона так легковажить собі навіть Злучені Держави Америки! Відгомін викличе теж заява Сталіна про допомогу „визвольним змаганням" усіх комуністичних партій у світі, в тому і американській, бож і ця „визволяє" маси з-під „капіталістичного ярма". Цієї обіцянки Сталіна не заквестіонував ніхто в Совєтах що зрозуміле, ні ніхто з комуністів по цілому світі. Отже тут нема чогось такого, що сталося в Америці, коли один з президентських кандидатів згадав за допомогу визвольним рухам поневолених народів, а потім своїми вияснениями ослаблював те, що сказав, щоби боронити себе перед закидом, що втягає Америку в нову світову війну.

Сталін потвердив своєю промовою тісний зв'язок комуністичних партій у світі з Кремлем, приказів якого вони слухають і в користь якого вони працюють. Це є сталінське „визволення". Комуністи усіх країн можуть надіятись тепер ще більшої допомоги від Сталіна в їхній зрадницькій праці. Якої ж допомоги і від кого можуть надіятись сотні мільйонів гноблених Москвою народів? І чи в таких обставинах можна дивуватись, що облудна пропаґанда Кремля є сильніша від американської?

У. Н. С. і політика

Характер Українського Народного Союзу визначений його статутом. Це братерсько-запомогова організація американських українців, з широкими громадськими завданнями. УНСоюз в першу чергу організує членів, забезпечує їх і їхні родини на випадок нещастя смерти, каліцтва чи важкої хвороби, організує для них матеріяльну і моральну опіку, дбає про їх моральний і матеріяльний добробут та про їх невпинний багатобічний проґрес. В тій цілі, УНСоюз і його члени беруть і повинні брати найактивнішу участь в загально-громадському житті в усіх його проявах. Окремою і важливою ціллю УНСоюзу є допомога українському народові в його визвольних змаганнях та українській визвольній справі на американському і міжнародному терені. Ці свої завдання УНСоюз виконує впродовж вже майже повних шістьох десятків років, здобуваючи величезний моральний і матеріяльний капітал та добиваючись успіхів, які сьогодні становлять величезний дорібок і досягнення не тільки нашої американсько - української, але й української спільноти взагалі.

Головну передумову того невпинного росту і успіхів УНСоюзу становила без сумніву його організаційна база, оперта на найкращих традиціях американської демократії, та головно його понадпартійний і понадконфесійний характер. Кожна людина української крови, звідки вона не походила б, до якої партії — очевидно, за вийнятком комуністичної — вона не належала б і в якій святині вона не молилася б, вона може бути членом Українського Народного Союзу та в ньому і через нього працювати для свого народу і для себе. Недаром Український Народний Союз названо „союзом ідей, праці та інтересів".

Не треба доводити, як дуже нам усім, нашій спільноті, потрібна така організація. Вона ж бо це наче могутній захист перед громами, блискавицями і дощем багатьох наших політичних, територіяльних, релігійних та всіляких інших суперечностей. В цій організації, в УНСоюзі, кожний українець може зустрітись з усіми іншими своїми земляками, знайти з ними спільну мову і спільно поклопотатись загальними національними і особистими проблемами та для них працювати.

Тимчасом, в останньому часі з поодиноких відділів УНСоюзу повідомляють, що там починають закрадатися ті самі політичні суперечності, що накоїли багато лиха в інших наших суто політичних організаціях та установах. З одної місцевости нам пишуть, що збори їхнього відділу УНСоюзу були відбиткою тих політичних суперечностей, що мали місце на останньому Конґресі Американських Українців. Замість того, щоб подумати про скріплення УНСоюзу новими членами, про активізацію його в усіх ділянках нашого культурного, гуманітарного, господарського та інших секторів нашого життя, поодинокі члени починають видвигати свої партійні справи, намагаються партійно „опановувати" відділи, не здаючи собі справи, що цим вони нанесли б величезну шкоду і своїй власній партії. Український Народний Союз не є проти політики. Навпаки, ціла його історія це на свій лад політика. Але цю політику він розуміє дещо інакше, ніж партії. Політика для нього — це шляхетне змагання та головно об'єднування всіх для власного добра і для добра української визвольної справи. Загумінково-партійна „політика" в рямках Українського Народного Союзу не може мати місця, бо це противорічить його статутові. Статутовою ціллю УНСоюзу є об'єднувати членів, отже як один чи другий член може видвигати на терені УНСоюзу думки чи справи, що роз'єднують членів?

Для наших партійно-політичних суперечок ми маємо аж забагато всіляких організацій і установ, де можемо зводити свої партійні порахунки. І тому для власного добра і для добра української справи скріплюймо УНСоюз, цей наш справжній союз ідей, праці та інтересів, національним єднанням, а не партійним роз'єднуванням. Єднання і спільна праця — це політика Українського Народного Союзу. Все інше було б тільки шкідливим політиканством.

Степан Женецький

Наші імпрези на провінції

У 245 ч. „Свободи" з дня 16 вересня була надрукована дуже цікава, а ще більше актуальна стаття М. Заклинського, п. з.: „Як поліпшити наші імпрези".

В цій статті автор заторкнув дуже болюче питання нашого національного життя, а саме питання наших репрезентативних імпрез, які все ще не бувають на такому мистецькому рівні, як повинні бути, та як на це позволяють нераз мистецькі сили, що є до розпорядимости по більших центрах скупчення української еміґрації в цій країні.

Автор подає цілу низку практичних порад, на підставі яких, організатори нашого культурно-освітнього життя можуть піднести рівень цих імпрез. Але всі ці поради надаються до центрів, тобто до тих осередків нашої еміґрації, в яких живуть великі громади наших людей, серед яких можна найти письменників, театральних мистців, малярів, музик, літературознавців тощо, які своєю участю можуть причинитися до піднесення мистецького рівня наших репрезентативних імпрез по більших містах. Та й сам автор виразно зазначує на початку статті, що у зв'язку з імпрезовим сезоном, який починається по вакаційній перерві, виринає те саме питання: „Як осягнути вищий мистецький рівень, у першу чергу наших репрезентативних імпрез".

Як відгук на цю статтю, чи радше для її доповнення, хочемо порушити неменше важливу справу наших імпрез на провінції.

Про наші провінційні імпрези та про їхній мистецький рівень не будемо багато писати, бо це є зайве. Хто живе на провінції, або має нагоду бувати на наших провінційних імпрезах, той добре знає, який їхній рівень. Майже всі вони, поза малими вийнятками, вбогі програмою, а ще бідніші її виконанням.

В чому ж причина вбогости наших провінційних імпрез? Як і чи можна їх поліпшити?

Причина низького рівня наших провінційних імпрез є в тому, що на провінції не беруть участи в організації імпрез, а як і беруть, то дуже рідко, ті одиниці, які мають більше досвіду й знання в культурно-освітній праці, та повинністю яких є вести цю роботу. Звичайно організацією імпрез на провінції займається молодь, чи ті люди, що вважають, що треба щось робити. І вони роблять так, як уміють.

Хоч як воно неприємно, але для об'єктивної правди треба сказати, що українська інтеліґенція на провінції, поза малими вийнятками, держиться осторонь від громадської роботи. Рідко стрінете на провінції таких наших інтеліґентів, які беруть активну участь в культурно-освітньому житті; рідко стрінете українських інтеліґентів у проводах наших товариств та організацій, а ще рідше стрінете їх при підготові імпрез, а майже ніколи на імпрезах.

Щоб не бути голословним та запобігти непотрібним образам амбіцій нашої провінційної інтеліґенції, подаємо як приклад її громадської бездіяльности містечко, в якому проживає автор цих рядків.

У цьому містечку української інтеліґенції, що недавно прибула з Европи, кілька десятків, але активну участь в місцевому українському громадському житті беруть тільки одиниці. На плечах тих одиниць лежить вся громадська робота: вони стоять у проводі діючих місцевих українських товариств та організацій, вони підготовляють, влаштовують і заразом виконують всякі імпрези, як громадські сходини, свята, академії тощо. Завдяки тим кільком інтеліґентам, та ще кільком активним одиницям, головно з молодших, які хоч і не зачисляють себе до інтеліґенції, але являють собою куди більшу громадську, і взагалі національну вартість, за тих, які величають себе інтеліґентами — робиться уся місцева громадська робота.

Що ж робить решта інтеліґенції?

На це питання відповімо найкраще відповіддю самої неактивної інтеліґенції. На прохання взяти участь в якійсь громадській роботі, ця інтеліґенція дуже часто відповідає так: „Я, чи ми, так уже переобтяжені товариським життям, що на громадську роботу часу ніяк не вистачає..."

Коли ж ближче приглянутися тому „товариському життю", яким вони відмовляються від громадської праці, то це ніщо інше, як постійне взаїмне відвідування своїх знайомих, за чергою кожної суботи й неділі, на яких, після обіду чи перекуски та показу, що нового придбано до хати (господиня, звичайно, хвалиться новим ріфріджірейтором, а господар телевіженом), чоловіки сідають грати в карти, чи розказують стародавні дотепи, а пані весело гуторять собі про — своїх спільних знайомих... В тої інтеліґенції є доволі часу на відвідини своїх знайомих та участь у всіх родинних святах, як: уродини, іменини, хрестини, річниця приїзду до Америки, чи купна дому або авта, але зайнятися підготовкою якоїсь імпрези, або хочби піти на ту імпрезу, яку підготовили другі — на це у них часу немає.

Гіркі це слова й докірливі і може багатьом нашим інтеліґентам на провінції не подобаються, але зате правдиві. Їх треба комусь публічно сказати, щоб хоч цим способом спонукати наших інтеліґентів взятися до громадської праці. Бо вже воно аж надто прикро буває, коли відбувається якась наша імпреза на провінції, а між приявними на залі немає ні одного інтеліґента.

Дехто з нашої провінційної інтеліґенції ще так оправдує свою неприсутність на імпрезах: „Та пощо я там піду? Щоб послухати малограмотного Грицька чи Петра, як читає реферат, що йому його прислали з Ню Йорку?"

Що ж робити, коли не хоче підготовити оригінального й цікавішого реферата інтеліґент, пан суддя, чи пан доктор, то мусить це за них зробити Грицько чи Петро, які звичайно на провінції тягнуть усю громадську роботу.

Часами трапляється навіть і таке (наявний факт, який мав місце у нашому місті), що ті інтеліґенти, які стоять осторонь від громадської роботи, ще й сміються з тих інтеліґентів, що посвячуються тій праці.

„І хочеться вам", говорять їм, „ходити по тих сходинах і тратити той короткий вільний від праці час? Чи не краще піти між культурне товариство, поговорити, забавитися, потанцювати чи заграти в карти?"

Подібно, як мені розказують, теж мається справа і по інших більших та менших містах на провінції.

Отже те, що наша інтеліґенція не бере участи в громадській роботі на провінції є одинокою й головною причиною, чому бувають на низькому рівні наші імпрези і чому ціле наше громадсько-політичне життя в маломістечкових громадах не розвивається як слід. Одинока на це зарада: включитися всій нашій інтеліґенції на провінції активно в громадську роботу. Це матиме великий вплив на ціле наше громадсько-політичне життя по всіх наших громадах, підійме наші імпрези до належного мистецького рівня та захтивізує ціле наше життя як збірноти, що матиме відповідне значення для всіх нас в цій країні.

Микола Очерет

Барометр суспільства

Майже щороку в лютому, студенти українських університетів за царських часів виходили на вулиці з демонстраціями протесту проти заборони святкувати Шевченківські дні. Демонстрації ці були часто дуже бурхливі, бо молоді хлопці, що прагнули до кращих ідеалів людства, не могли знести кривди, що уряд чинив над його народом, над його культурними скарбами і тому, не дивлячись на всі погрози й утиски, — протестували.

На Західній Україні, за часів польської влади, українці-студенти теж часто виходили на вулиці з демонстраціями, протестуючи проти пацифікацій, проти насильств над рідною мовою, над церквою, над людністю на селах.

За совєтської влади, на початку студенти теж протестували проти дій ЧК, дій комуністичної партії, защо тисячі їх опинились на засланні, а сотні розстріляно. Доходило до того, що комуністи виарештовували цілі курси і професори на лекціях бачили не 150-200 студентів, а лише 15-20 слухачів та й ті зовсім незнайомі, бо це сиділи змобілізовані на дану лекцію члени комуністичного союзу молоді.

Тож студентство за всіх часів було наче б то „барометром суспільства", вони перші реаґували на кожний вчинок уряду і коли тепер совєтські студенти мовчать, це теж є барометром стану пригніченого комуністами суспільства. Коли тепер ми читаємо в „Ню Йорк Таймс"-і, що на здвизі української молоді біля Филаделфії „протестували проти російського імперіялізму", а не проти тільки комунізму, то це є покажчиком дійсного стану в сучасний мент, бож комунізм перетворивсь в Совєтському Союзі на фіґовий листок, яким прикривають саме тепер віковий російський імперіялізм. Разом з тим українська молодь стала в оборону вільної, самостійної Української Держави і саме цим вона висловила прагнення і бажання свого народу. Тож і тут молодь — барометр суспільства.

Тому теж з великим зацікавленням читали ми, як „вісім студентів, членів редакції щоденної студентської газети „Дейлі Спектейтор", яка видається в Колумбійському університеті, президентом якого є генерал Двайт Айзенгавер, підписали редакційну статтю з закликом голосувати за губернатора Адлея Стівенсона. Своє рішення редакційна колеґія „Дейлі Спектейтора" арґументує так: „Стівенсон висловлює свою власну думку в кожній важливій справі, а генерал Айзенгавер піддався цілковито диктатові своєї партії, зрікаючись усіх засад, з якими він обіцяв об'їхати країну". Редактори закидають генералові низький рівень його промов і заприязнення з сенаторами Мек-Карті і Вільямом Дженером, які „своїми нападами на чесних людей зводять виборчу кампанію на манівці".

Саме цю статтю в „Дейлі Спектатор"-і треба вважати найбільшим досягненням губернатора Адлея Стівенсона і коли б не промови президента Трумана, який саме робить тепер своє передвиборче турне, ми рахували б, що таки Адлей Стівенсон буде обраний на президента. Але в стейті Монтана президент Труман доводив, що генерал Айзенгавер за час свого побуту в Европі під час другої світової війни заявив: „Росія і Злучені Держави можуть бути найближчими приятелями". Така заява генерала вплинула на уряд ЗДА і він поробив різні приязні кроки у відношенні до Совєтів, а це наразило Америку на небезпеку комуністичного імперіялізму в р.р. 1946, 1947, 1948. Президент признає, що „уряд робив це в надії на мирні стосунки в Совєтами, одначе, коли це вийшло на шкоду Америці, то генерал Айзенгавер повинен признати свою помилку в цьому"...

Саме ця заява визнає авторитет генерала Айзенгавера і нас дивує, що уряд, маючи в своєму розпорядженні „мозговий трест", не міг передбачити наслідків отих „надій на мирні стосунки з Совєтами". Коли генерал міг помилитись, — уряд такої помилки робити не може. Правильність нашого висновку доводить і те, що саме на генерала Айзенгавера, а не уряд, почались гострі атаки на XIX з'їзді комуністичної партії в Москві. Проти генерала повели атаку обидва „заступники вождя" Маленков і Молотов, проти нього виступав секретар комуністичної партії Литви Снєчкус, проти нього говорив Лаврентій Берія і взагалі тільки з ім'ям генерала зв'язують комуністи Америку. „Імперіяліст Айзенгавер намарно намагається гавкати на литовський народ в надії поневолити Литву; ніхто не може звернути совєтську Литву з її шляху. Англо-американські імперіялісти і буржуазні литовські націоналісти намагаються відірвати горду і щасливу Литву із сім'ї народів Совєтського Союзу. Вони забувають, що Литва перед її „визволенням" Москвою, була англо-американською півколонією". Тож Америка і Айзенгавер для Москви є синонімами і боязнь Москви авторитету генерала заставляє комуністів так гостро нападати саме на нього. „Тільки дурень, — твердить Лаврентій Берія, — може думати, що Совєтський Союз можна налякати будь-якими провокаціями, бо кожному аґресорові совтський народ завдасть нищівного удару".

Такі ж слова ми чули в радіо перед другою світовою війною і тому знаємо вартість цих бомбастичних погроз. Все це є лише слова без жодного реального змісту, але якраз вони стверджують, як високо стоїть авторитет ген. Айзенгавера.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(8)

При тому поставили питання руба: чи новий уряд тільки закликає до своєї партизанки добровільців, чи, користаючи з ситуації, змушує нас до цього насильно? Урядовці всіми силами намагалися викрутися від прямої відповіди: бо фактично вони хотять вжити супроти нас права сили, але одночасно бояться себе скомпромітувати в очах світу. Але остаточно мусіли признати, що справа вступу в партизанські загони є добровільною. Тоді ми заявили катеґорично, що, навіть коли б ми і хотіли, не маємо права відгукнутися активно на заклик, тим більше, що навіть уряд Банської Бистриці не хоче брати на себе повного тягару відповідальности за це потягнення. Остаточно наша розмова звелася до прохання з нашого боку до уряду такого змісту: оскільки біженці в даній ситуації є небажаним елементом, ми просимо дати нам можливість леґально, — чуєте? — леґально опустити терен Словаччини і виїхати до Мадярщини. Коштувало нас дуже багато труду, поки ми урядовців переконали, але нарешті все полагоджене: в Ревуці нам дають поїзд, що відвезе нас аж на самий кордон під Єлтаву. Одначе, панове, все мусить бути переведене в найбільшій дискреції, бо начальник окресного уряду нам виразно заявив, що не бере відповідальности за дії і рішення партизанських загонів, які ми можемо зустріти по дорозі до Ревуци. Я скінчив.

Гм! „В найбільшій дискреції"!..

Дві сотки втікачів з клунками і дітьми серед білого дня мусять перейти за мінімально короткий час тою самою дорогою, довжиною на 7 км. — і „дискреція"!

Кидаємося по селі за підводами. Знайти їх дуже тяжко тому, що день робочий, і тому, що селяни бояться встрявати в небезпечну авантуру. Але врешті решт знаходиться кілька охочих.

Багажі редукуються до мінімуму. Що можна продати — продається, що не можна продати — лишається.

Саме в розгар цієї метушні приходять наші мужчини, які працювали на будові з сумною вісткою: Антін Степанович упав з риштування, зламав руку і знаходиться в лікарні. Катя з дітьми категорично відмовляється їхати без чоловіка і залишається на місці.

На „дискретні" проводи нашої валки збігається ціле село. На возах — лишень тяжчі пакунки і малі діти. Решта з наплечниками, валізками, течками і т. д., йде пішки. Виходимо майже без жодної надії дістатися на місце, бож „начальник не брав на себе відповідальности за дії і рішення партизанських загонів"... Вози скриплять, „як найняті", діти зі страху плачуть на різні голоси, батьки кричать на них, щоб сиділи тихо, а в наслідок того всього ціла околиця на кілька кілометрів виповняється галасом.

Дорога видається безконечно довгою, але нарешті без пригод в'їжджаємо до Ревуци. Тут зупиняємось, бо наперед побігли „розвідчики" дізнатися, в якому місці стоїть поїзд. Повертаються досить скоро зовсім прибиті: ніякого поїзду нема. В Окресному уряді заявили, що коли хочемо, то можемо їхати далі фірами, як до Ревуци. До кордону було ще з 15 кілометрів дороги, стереженої партизанами. Але — будь-що-будь! — рішаємо їхати далі. Та фірмани відмовляються. Починаються довгі переконування і торги, після яких господарі врешті решт піддаються, але не перед спокусою платні, а перед розпукою нашого становища.

Ні! Поминаючи всі прикрі хвилини, пережиті на Словаччині, не можна не згадувати словаків інакше, як словами найтеплішої симпатії і признанням.

Рушаємо далі. До нас прилучаються нові й нові підводи втікачів з довколишніх сіл і з самої Ревуци. Поволі вибираємося майже на кінець містечка. Але тут нас чекає несподіванка: перед самим виїздом стоїть партизанська патруля, яка категорично відмовляється нас випустити.

— Вертайтеся назад! — уперто повторюють партизани на всі переконування. — Вертайтеся назад!..

Наскоро організується нова делеґація і йде в місто. Вертаються, може, через годину з виразом розпачу і безнадії: дозвіл на наш виїзд скасовано, і ми мусимо вертатися до Ревуци.

Фіри завертаються...

Як і коли успіла партизанська „влада" про це подбати — невідомо, але для нас уже була приготована „міщанка" (міська школа), поверховий будинок, з високою огорожею довкола. Сюди мали збиратися не тільки втікачі з довколишніх сіл, а навіть і ті, котрі годину тому назад опустили в Ревуці меншу школу на краю міста. Отже, нас концентрували в одному місці, певно не без мети...

Перед школою — натовп. Сотні втікачів сидять зі своїми манатками на хіднику і на дорозі, відмовляються уперто від пропозиції влади заходити в гостинно відкриту браму школи. Не помагає і наказ — очистити вулицю. Та коли, нарешті, нам заявили, що для привернення порядку влада готова покликати на поміч партизан — ми починаємо заходити на шкільне подвір'я. Правда, де-кому вдалося непомітно вислизнути і познаходити притулок у приватних мешканнях, але головна маса біженців опинилася таки в школі.

Наш гурток зайняв креслярську залю на поверсі, в котрій стояли довгі і широкі столи, що могли правити за ліжка. Ледве ми успіли позносити свої речі, ледве зайшла остання родина на подвір'я, як моментально біля обох фронтових і одної задньої брам, мов із під землі, з'явилася озброєна охорона, котра мала строгий наказ — нікого не випускати на вулицю. Це вже було таке недвозначне, що за ніч число біженців у школі зменшилось на одну третину, і тільки ранком розкидані безгосподарські речі, та красномовні сліди на мурах до прилягаючих подвір свідчили про те, як реаґували люди на останнє розпорядження.

Я, щоправда, ще того самого дня, підійшовши з дітьми до брами сказала їм голосно, так, щоб чув вартовий:

— Стійте тут і нікуди не виходіть. Мама тільки купить хліб і зараз вернеться. З тими словами, навіть не глянувши на патруля, вийшла за браму. Мій приклад пробували наслідувати інші, але невдало. Зі мною ні разу не було випадку, щоб тоді, коли треба було вийти, або коли попросту хотілося вийти, — я не вийшла. Коли мене затримував один вартовий, я шла на другу браму, коли не пускали на другій — ішла до третьої. Коли затримували і на третій, я погрожувала, що перелізу через паркан, або попросту лаяла жовніра. Цей останній спосіб завжди давав бажані успіхи. Зрештою, на другий день уже охорону зняли. Потім поставили знову і знову зняли. Так весь час нашого перебування в Ревуці.

Щось через пару днів приїхав і Антон Степанович з родиною. Бідний інженер цілими ночами не спав, стогнав і навіть вдень лежав, тримаючи над собою зломану загіпсовану руку. Був іще серед нас один хворий — молодий самотний маґістр з ревуцького табору. Він попарив на таборовій кухні ногу і оце лежав тепер безпомічно, а з ноги вже куснями відпадало м'ясо. Ми опікувалися ним, як могли, відвідували його і лікарі (як словацькі, так і наш), але з жалем думали ми про те, що з ним буде, коли нам доведеться тікати пішки...

Котилися тривожні таборові будні. Непевність завтрішнього дня і постійна небезпека робили людей вразливими, злобними і нетерпеливими. Сварки і непорозуміння виникали на кожному кроці. Як звичайно, починалося з дрібниць, а кінчалося національно-політичними чи родинно-моральними проблемами. Десь на кухні починалася розмова з того, чи тісто на макарон міситься з сіллю, чи без, а кінчалася нагінкою на бідних „східняків" і нещасливих галичан. Мужчини починали порівнювати вартість польських золотих до словацьких корон і совєтських рублів, а кінчали на тому, що визивали один одного „вічним дідом", котрий лишень на еміґрації „зробився паном".

А. Луцьків

ТИРАНІЯ І РОСІЯНИ

(5)

Коли б росіяни, як єдиний державний нарід імперії в боротьбі за знищення самостійної державности інших народів, не дали підтримки Ленінові і Сталінові, Єжову і Берії чи багатьом окупаційним „вождям" Постишеву і Дімітрову, Грозі і Царенкевічу, Готвальду і Ракоші і їм подібним, підтримки політичної та збройної, то державна практика цих ставленників Кремля була б з самого початку засуджена на невдачу. і мільйони жертв червоного терору жили б ї досі серед нас, серед сучасного творчого людства. Це ж росіяни, керовані комуністами, внесли в відносини людей як в СССР так і в сателітних країнах отруту масового шпигунства, масових доносів, створили сотні тисяч фальшивих свідків, які готові кожної хвилини посвідчити проти того, кого їм вкажуть і що накажуть комуністична партія та політична поліція. Це ж в взятих під контроль комуністами пресі, радіо, школах, церквах, клюбах, курсах, — силами їхньої інтелігенції штампують з людей бездушні, автоматичні механізми, здібні без вагань виконувати всі накази Сталіна.

Знавець російського народу, згадуваний уже відомий російський публіцист минулого століття О. Герцен в статті: „Московський панславізм і російський европеїзм" ще в 1850 році писав про росіян так: „Чи можна собі уявити які здібності, перебуваючі в російському народі, здібні розвинутись при наявности рабства, пасивного послуху, петербурґського деспотизму? Довге рабство — не випадкова річ: воно, звичайно, відповідає якомусь-небудь елементові національного характеру. Цей елемент може бути поглинений, переможений іншими елементами, але він здібний також і перемогти. Коли Росія може миритися з існуючим ладом речей, то вона не буде мати майбутности, на котру ми надіємось. Коли вона буде і далі йди по петербурському шляху або ще по вернеться до московських традицій, то вона не буде мати другого покликання, як накидатись на Европу, як напівварварська, напіврозбещена орда, руйнувати цивілізовані країни і, накінець, загинути серед загальної руїни".

Передбачення О. Герцена в великій мірі здійснюються і ще раз підтверджують про певну відповідальність росіян — єдиного державного народу в СССР як за свій уряд та його діяльність, так і за своє народнє, національне поводження. І не дивно, що на адресу цього народу з такими властивостями та здібностями на 35-му Евхаричному Конгресі Римсько - Католицької церкви 28 травня 1952 року. кардинал Спельман сказав, що: ...„Існує відірвана з прив'язу убивця-нація, вперто спотворююча великі і малі нації своїми фальшивими чудесами". І поряд з цим на адресу цього народу світ ще недавно чув і подяку Сталіна за те, що ця нація в найкритичніші роки 1941-1942 для сталінської тиранії без протестів і замахів на неї залишилась їй традиційно до кінця вірною і, навіть, пішла на великі жертви, щоб її зберегти

Звичайно, підхід до кожної особи з російського народу мусить бути індивідуальний, бо міра вини кожного може бути зрозуміла лише у співвідношенні до інших з цих людей, та у ставленні до писаних і неписаних, але загально визнаваних законів людяности та народного життя. Скільки уже тепер серед совєських вищих урядовців, які в переважній більшості складаються з росіян, є таких, які, за їх, вже відомі світові злочини, давно носять на собі вирок смерти, ще, на жаль, не приведений до виконання. Поки ж що людство чекає на рішення проблеми російсько-комуністичної тиранії, світової проблеми. Але як довго так триватиме? Це нікому невідомо. Все ж цілком певним уже залишається те, що провідні кремлівські злочинці, організатори і надхненники комуністичного деспотизму від засудження тепер уже на Землі нікуди не втечуть.

І коли ще так недавно, за кордонами СССР, в повоєнній Німеччині іноді доводилось зустрічатись на вулицях як з уніформованими по військовому, так і в цивільному одязі різноманітними чиновниками совєтських репатріяційних та військових місій, журналістами і їм подібними агентами совєтської розвідкової служби, які продовжують ретельно виконувати службу тиранії, тоді мимохіть насувалось питання: чим, власне всі оці совєтські активісти іноді заслуговують певну увагу до себе з боку чужинців? І після сумнівів і міркувань, погоджуєшся лише з одним, що всі вони за кордонами СССР затримують на собі іноді увагу іноземців лише своїм зовнішнім людським образом, що його ще в Кремлі не спромоглись переробити, бо за свій внутрішній зміст, коли б він ширше був відомий іноземцям, вони заслуговують лише огиду.

Лише вільні від рабовласницьких та людоненависницьких традицій і звичок, вони будуть прийняті серед вільних народів як рівноправні сучасники. А ті, теж не малочисельні маси комуністичних гнобителів і їм подібних антикомуністичних великодержавних російських імперіялістів, всі ці невтомні руїнники сучасного демократичного світу та їх підтримувачі залишаються ворогами прогресивного людства, і боротьба проти них вільних народів буде продовжуватись аж до повної їхньої поразки в СССР й цілковитого розкриття, здемаскування і знешкодження поза кордонами комуністичної деспотії.

Тепер, коли в багатьох країнах світу підводяться підсумки кривавої історії Російської імперії, демократичним народам стає цілком ясно, що росіяни як народ, зручно використовуються тиранами для зміцнення свого панування, — тож об'єктивно не мають підстав на посідання провідного місця в світовому політичному, і господарському житті. І після знищення сучасного російського комуністичного тоталізму, вони будуть примушені взятись за самоочищення та перевиховання своєї духовости, а поряд з цим і за піднесення матеріяльної забезпечености свого народу до рівня демократичних народів ЗДА та Західньої Европи.

Невдала гра ролі народу „визволителя" закінчується. На довгочасному політичному іспиті історії, російський державний провід, протягом багатьох ґенерацій, був завжди глухим та чужим до потреб вільної людини, не виявив державної зрілости та відповідности до дійсних народних потреб.

Ці рядки не написані для проповіди ненависти до росіян, а лише для об'єктивного освітлення сучасного стану, цього єдиного державного народу в СССР, народу, якого комуністична державність з'являється прямим наслідком його незмінних багатовікових державних, політичних та національних традицій. Цей об'єктивний висновок історії жадний політик (за виключенням політиканів) не може випускати з свого погляду в оцінці російських справ зокрема, чи справ східньо-европейської політики взагалі. Відкинення ж цього найважливішого висновку історії Російської імперії буде завжди кожного заводити або в нетрі політично загрозливих імперських фантазій російського еміґраційного лібералізму, або до симпатій та підтримки сталінської тиранії, але нівякій мірі не дасть нікому змоги триматись на позиціях єдино творчого, прогресивного політичного курсу сучасности — послідовного демократизму.

(Закінчення).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Річні Загальні Збори О. б. В. У. А.

В неділю, 5 жовтня б. р., в домівці Української Мішиганської Ліги відбулися загальні збори членів Дітройтського Відділу Об'єднання був. Вояків Українців в Америці.

Відкриваючи збори, сот. І. Білоус запросив до почесної президії зборів ген. Палія-Нейло, що збори зустріли радісною акламацією.

До президії зборів зібрані одноголосно обрали: сот. Т. Мироненко, голова; пор. С. Оришчин, заступник та інж. Р. Крохмалюк, секретар.

Вислухавши звітів, збори одноголосно висловили уступаючому проводові вотум довір'я та подяку за виконану працю.

На внесок голови зборів Т. Мироненка збори, через акламацію, обрали панів генералів Палія-Нейла, П. Крата й О. Вишнівського почесними членами відділу ОбВУА в Дітройті.

Ген. Палій-Нейло, дякуючи зібраним, закликав присутніх до плекання вояцьких традицій, єдности і посиленої праці в боротьбі за волю України.

До проводу відділу ОбВУА в Дітройті на рік 1953 збори одноголосно обрали: сот. І. Білоус, голова управи; сот. Г. Мироненко і пор. Д. Нестерович заступники. Члени Управи: П. Козін, скарбник; сот. Е. Яворівський, секретар, чот. В. Вілинський, культ. освіт. референт; проф. д-р І. Розгон, організ. референт і інт. І. Мурга, господарчий референт. До контрольної комісії: хор. Р. Будяк, голова; хор. З. Гоїв і В. Ходачок, члени і до Товариського Суду: д-р П. Віланюк, голова, хор. О. Лободоцький та О. Каранець, члени.

Дуже позитивним й відрадним треба уважати те, що в проводі був. українського воянцтва в Дітройті знайшлися люди не тільки зі всіх земель Украни, але й різних політичних поглядів.

Створено, так би мовити, всі прерогативи до об'єднання і приступлення в члени ОбВУА в Дітройті всіх тих був. вояків українців, а зокрема був. вояків молодої ґенерації, що все ще чомусь тримаються від своїх зорганізованих побратимів осторонь.

Коли б тільки централі нашого б. воянцтва нарешті вже занехали невояцьке відчуження та знайшли спільну мову — спільної й об'єднаної дії в зусиллях боротьби за Волю Рідного Краю!

Хочеться сподіватися, що й намагання деяких одиниць творити організації воєнних інвалідів чи навіть „вільного козацтва" теж знайдуться під однією з ОбВУА стріхою, за спільним столом, для спільного і кращого завтра.

І тому збори одноголосно ухвалили звернутися через українську пресу до був. вояків українців в Дітройті і околиці з закликом: вступити в члени ОбВУА.

Закриваючи наради, голова зборів закликав присутніх до вояцької єдности і посиленої конструктивно-творчої праці, а нововибраному проводові висловив побажання найкращих успіхів в праці.

Як і слід воянцтву, збори пройшли в якнайкращій, наскрізь товариській і діловій атмосфері.

Користаючи з нагоди — декілька осіб підписалися на Фонд Визволення України.

П. М.

Нюарк, Н. Дж.

Кружок дівчат як мак леліє.

Уявіть собі голубе, сонцем залите небо, під ним широко нарозрослі сади у м'якій зелені, білі хатки під солом'яною стріхою, а на їх тлі веселий, жіночий гурт червоними маками цвіте. Яка чарівна краса!

Вечір народньої ноші, уладжений дня 5 жовтня в Нюарку, старанням місцевого відділу Союзу Українок ,переніс нас на деякий час на рідну землю. На просторому, сільському майдані, ніби вінок макового квіту. Це зібралися красуні, дівчата й молодиці, з широких просторів української землі, а кожна прибрана в святковий одяг, кожна в інший, на свій лад кращий. Цвітуть усіми барвами вишивки, фартухи, плахти, обгортки, фоти, спідниці, крайки, корсетки, кожушки, капчурі, стрічки, вінки, коралі й намисто — все те в м'яких, теплих тонах, у ніжних переливах красок. Чарівна краса, створена геніяльним мистцем, серцем української жінки.

Входимо в цей квітучий, чарівний гурт, в цей вінок цвітів рідної землі. Вітаємо тут красунь із Полтави й Києва, здоровимось з поважною лемкинею, з чарівною буковинкою, пишною яворівкою, розкішною покутянкою з Городенки, та сміємося до привабливих подолянок з Борщева й Заліщик.

Десь тут була Подоля-
[ночка
В неї личко так як скля-
[ночка . . .

А ось гурт райдужних гуцулочок. Так і хочеться розцілувати отсих закосичених красунь з Микуличина, Сянтина, Космача, Кут —

Ой на Кути доріженька на
[Кути, на Кути.
Як же ж тебе моя мила тя-
[женько забути —

з Закарпатського Ясіня, з долини Черемоша —

Черемоше, Черемоше, бист-
[ра твоя вода,
Дівчинонько з верховини
[пишна твоя врода —

та з незабутньої Коломиї-Непомиї.

У тайни цієї краси вводила нас п. О. Лотоцька сердечними, налитими щирим, українським гумором словами. П. Д. Горняткевич, у вступнім слові, підкреслив три моменти відносно народньої ноші, а саме: а) її велику різноманітність б) співзалежність поміж її різними типами, та даним краєвидом і в) старовинну символіку частин ноші.

Друга частина вечора була присвячена народній пісні та танкові. Тут почули ми ряд народних пісень, сумних і журливих, то знов веселих й жартівливих, у мистецькім виконанні п. М. Кокольської-Кобрин і п. Воробцевої, та симпатичного, жіночого квартету. Жвавий, життєрадісний танок гуртка дітвори в народніх строях закінчив цей милий вечір. Цілість доповнила ще виставка чарівних, старовинних вишивок, розміщених у бічній залі.

За великий труд, вложений в організацію цього вечора належаться щирі слова признання для Союзу Українок в Нюарку, а зокрема п. О. Гординській та п. п. Кононівим.

Микола Кокольський

Виправлення помилки

В оголошенні про святкування 12-літньої річниці Відділу 310 УРС у Вунсакет, що було вміщене в „Свободі" з 8. жовтня ц. р., неправильно видруковано, що святкувалась річниця православної парафії, а мало бути, що „ВІДДІЛ 310 УРС ВЛАШТОВУЄ 12-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СВОГО ІСНУВАННЯ В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРАФІЇ".

Сім літ праці Об'єднаних Націй

Сім років тому, 24 жовтня увійшов у силу статут Об'єднаних Націй. Але замісць працювати в спокою, як сподівались, підписуючи статут у Сан-Франціско, Об'єднаним Націям довелося працювати серед загального напруження і в воєнній атмосфері. В таких обставинах, здавалося, мало можна було зробити. Проте, тепер виразно видно вже наслідки плідної та корисної праці, особливо в галузі зміцнення всієї організації і готовости її для колективної акції проти збройної аґресії.

Треба пам'ятати, що тільки Рада Безпеки уповноважена підняти колективну акцію проти збройної аґресії, на зразок тої, що почалася два роки тому в Кореї, і що акцію може заблокувати один з п'яти постійних членів Ради — Китай, Франція, СССР, Об'єднане Королівство і Сполучені Стейти. Хоч Об'єднані Нації розпочали акцію в Кореї у відсутність представника від СССР, тепер виразно видно, що й надалі вдасться запобігти будьякому намірові порушити світовий мир. Проте Генеральна Асамблея — орган, де всі члени ОН мають голос, вживає нових заходів для загальної безпеки, і тепер Асамблея може бути скликана в разі негайної потреби і має право дати розпорядження навіть про застосування збройної сили.

Асамблея також просила членів ОН упорядкувати свої військові з'єднання та віддати їх до розпорядження ОН в разі потреби, як це передбачено в статуті. Брак згоди поміж членами ОН гальмувало досі створення таких військових з'єднань, і це позначилося в першу чергу на воєнних діях у Кореї.

В теперішню добу великих заворушень в Азії та Африці ОН також виявили себе важливою організацією в справі допомоги народам в їх боротьбі за незалежність і самоврядування — одне з найважливіших завдань ОН. Нещодавно Генеральна Асамблея вжила свого авторитету для надання Лібії цілковитої незалежности, пообіцяла добитися незалежности для Сомалі до кінця цього року та встановила автономію Еритреї в межах федерації з Етіопією.

Працюючи над своїм другим великим завданням — обороною прав людини — ОН вже підтвердили, що кожна особа має рівні політичні, громадянські та соціяльні права. Це оголошено в Універсальній Декларації Людських прав, підписану всіма 60 членами ОН, і незабаром ця Декларація набуде сили закону.

В свойому зусиллі зліквідувати наслідки війни — злидні, голод, безправ'я і хороби — ОН пророблили величезну працю, подавши допомогу мільйонам людей в усіх частинах світу. В цій роботі Об'єднаним Націям допомагають спеціяльні аґенції, як ось, приміром, Світова Організація Здоров'я, Харчова і Сільськогосподарська Організація, Організація Освіти, Науки і Культури, Інтернаціонально Робітнича Організація. Інтернаціональний дитячий Допомоговий Фонд ОН подав допомогу 60 мільйонам дітей в 72 країнах Африки, Азії, Европи і Латинської Америки.

Президент Труман в свойому річному зверненні просив всіх американських громадян взяти участь у святкуванні Дня Об'єднаних Націй: „...Об'єднані Нації є тепер єдиний орган, який подає людству надію на тривалий світовий мир".

(Common Council)

ВІДГУКИ ДНЯ

ПІД АМЕРИКАНСЬКИМ ДАХОМ

Парада на вулицях Ню Йорку. На честь генерала Пулаского, польського генерала, що бився і згинув за американську свободу. Може думав, що вільна Америка поможе його невільній Польщі, а може таки так — з любови до волі. Поляки все любили волю, билися за неї і вдома і на чужині, інша справа, чи вміли її шанувати...

Але я сьогодні не про Пулаского, не про прикмети чи хиби поляків, а про параду...

Стою на бічній вулиці і приглядаюся. Признаюся, зовсім приємно мені дивитися, — це ж Ню Йорк не Львів!

Слов'янське плем'я вбралося святково і вилягло на вулицю вшанувати свого героя. І вшановує його добре. Ряди за рядами, групи за групами, товариства за товариствами.

Маршують бундючні „кракуси", майорать на них яскраві штани, хитаються на шапках чаплині пера. — Дрібочуть танковим кроком „краков'янки", у коротких, хвилястих спідничках, у чаптованих кіптариках, блискають барвистими поясами „ловіганки".

Наші народні одяги може різноманітніші, може солідніші, може більш згармонізовані, але наче б засновані серпанком туги. — Польські веселі. Так і здається, що ось гряне музика „краков'яка" чи „мазура" — і яскраві штани ще ясніше блиснуть, чаплині пера ще дужче стріпочуться, спіднички ще живіше завертяться, а підкови цокнуть об землю...

Група за групою проходять мимо мене. Добре зорганізований похід і багато людей бере участь. Нюйоркська Польонія велика, то й є кому вийти і стати в ряди.

Дивлюся...

І нараз — мороз поза шкіру... Що це? Де я? Який це рік?!..

Із-за стіни цивільних одягів виринув військовий відділ.

Голубі однострої... Такі, як то бувають ранки в моєму краю, або як буває бір у зимову днину, коли туман засную його.

Галлерці!

Заплющую очі і бачу:

Літній ранок, напроти нас горби. А на тих горбах, то тут то там якісь дивні постаті — голубі як ранок.

Французи!?

А в нас — посуха на набої. „Нема набоїв, але маємо ще баґнети!" — стояло вчора в наказі.

І враз — чутка: Армія генерала Галлера прийшла з Франції...

І враз дійсність: — крісові постріли якісь інакші.

А які густі!..

І гармати якось ніби голосніше грають.

А які розтратні!..

А потім на нас, безнабійних, безчобітних і безсонних, грянули лави блакитних вояків. Молоді, дужі, добре озброєні і добре відживлені хлопці.

Галлерці!..

Розплющую очі . . .

Повз мене проходять сиві, погорблені постаті, хоч і в блакитних одностроях. Чи це ж ті хлопці, що нас виганяли за Збруч?!..

Стискає щось за горло, але — мати до них жаль?

Вони сповняли наказ генерала Галлера.

Мати жаль до генерала?

Він сповняв наказ свойого уряду!

Але хто урядові дав наказ?!..

І хто дав йому право — представити Українську Галицьку Армію як большевиків!?

Проходять сиві, погорблені галлерці вулицями... Ню Йорку.

А я сивий, пригорблений, дивлюся на них і згадую літній ранок — там...

А ще сивіший і ще більш пригорблений генерал Галлер стоїть ось-тут недалечко і відбирає дефіляду останньої своєї сотні.

Кажуть, що плакав...

Вірю. Тяжко відбирати дефіляду при звуках маршу: „Всі ми дійсти" . . . Бо як не брати, то таки він є одним з головних авторів і композиторів того сумовитого маршу.

Галактіон Чіпка

З ПОХОРОНІВ НА ЗУАДК

За почином нашого громадянина п. В. Щупляка зібрано під час тризни, з приводу смерти бл. п. ОЛЕКСАНДРИ ДМИТРИЩИН, у Сейнт Луїс, стейт Мізурі, 23.50 дол., на Потреби ЗУАДК. Померша прибула три роки тому до ЗДА, дуже полюбила цю країну і знайшла в ній життєве вдоволення. Збірку допоміг перевести муж Помершої п. Дмитришин і громадяни І. Назар, І. Дзюбин і І. Бемба.

Дирекція ЗУАДКомітету складає подяку всім жертводавцям. Їх прізвища будуть проголошені у місячному звідомленні ЗУАДКомітету.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Спорт

СЬОГОДНІ: 2:0 ДЛЯ УСК-У. ЗАВТРА: ?:?

БРІДЖПОРТ СВІДІШ А. К. УСК НЮ ЙОРК 0:2 (0:1)

УСК: Гевко — Шміґель, Павлюк ІІ. — Посмітюх, Серант, Підгорецький Р. — Клоків, (Грінішак), Чайківський, Голюка І, Маланчук, Голюка ІІ.

Факти: Ворота здобули — І. хв. 0:1 Голюка 1,88 хв. 0:2 Маланчук. Наріжняки — 4:3 для шведів. Невикористані ситуації: Свідіш 4, УСК 9. Вільні — до Св. 14, до УСК-у 9. Аути — кидали: Свідіш 33, УСК 42. Публіки 250.

Бріджпорт, Конн., 12 жовтня ц. р. — Ця неділя була переломовою в історії американського копаного м'яча. Сьогодні перший раз передано на телевізії подвійну імпрезу професіоналів з „Амерікен Саккер Ліґ" (грали Брукгеттен — Гішпано 7:3 і Филаделфія Амерікенс — Ню Йорк Амерікенс 4:3), що відбулася на „Єнкі Стедіюм". Прогульковці та усківці мали змогу оглядати цей „історичний акт" на телевізії в клюбі шведів, що творять кольонійку в заливі моря, на далекій окраїні Бріджпорту.

УСК Ню Йорк зробив подарунок бріджпортським українцям у формі виграної. Але цей подарунок, на мою думку, виглядав так: в поті чола зібрані рештки і завинені в... газету. Цю правду висловлюю не для забави з словами, а для перестороги. Бо, крім того, що на сьогодні УСК з 5:1 точками і 8:3 воротами провадить Національну Ліґу перед Деніш, Прагою і Йонкерсом з 4:2 точками, то вигляди на майбутнє не є рожеві. Я все давав, даю і буду давати перевагу молодим змагунам над „вмурованими зірками", але природні й зовсім оправдані недостачі юніорів (кондиція, гарт, досвід) не можуть бути надією в далеку дорогу, що нею врешті є мистецтво Національної Ліґи. Самий сенс і мораль спортової гри вимагає, щоб навіть клюб з останнього місця „мав око" на перше місце, а не то УСК, що саме тепер „розкошує" посіданням цього „вершка". Врешті, „святі горшків не ліплять". В автобусі, по дорозі з Бріджпору, О. Банах (який декваліфікований до січня 1953 року, але, не зважаючи на те, є завжди присутній при справах УСК-у і кожної суботи тренує з юніорами) висловив думку, що бажання є більше від вміння. Ці слова найкраще характеризують дотеперішній успіх УСК-у. вони мусять характеризувати майбутні успіхи, бо кондиція прийде з фізичною заправою, гарт і досвід з числом змагань, але бажання приходить тільки... з бажанням.

Як епілог, слово до „вірних" УСК-у: в неділю, 19-го жовтня ц. р. приходьте на площу УСК-у (Гантс Пойнт Стедіюм), де УСК обіцяє розгромити на „прах і крах" Деніш С. К.

БЛЮ-ВАЙТ ҐАТІШ юн. — УСК юніори 1:0 (0:0)

Свою другу гру наші юніори в складі: Мельниченко, Заяць, Кокольський, Дзядів, Наливайко, Гаврилюк, Шмотолоха, Коваленко, Лектей Василькевич, Кісілько, Луцишин, Олійник програли до німців з вини воротаря. На думку менаджера юніорів С. Кравченюка, дружина „поправилася" від часу своєї першої гри з греками. УСК-юніори мали більше з гри. Є всі підстати сподіватися від наших юніорів багато доброго футболу.

Роман Лисняк.

ЗАГАДКОВИЙ СТАРТ СІЧІ ЕЛИЗАБЕТ.

ПЕТЕРСОН ІНДЕПЕНДЕНС — СІЧ 1:1 (0:0).

БАЙОН А. К. — СІЧ 2:2 (2:0).

Мистецькі змагання Ліґи Стейту Ню Джерзі. Перший противник, це команда з низу минулорічної табелі, другий — цьогорічний кандидат на першуна, в якого красках грають бувші професіонали. По цих вислідах справді важко устійнити за яке місце в Лізі змагатиметься Січ. Може й посягне по звання першуна, коли брати під увагу лише вислід із Байону, але ці початкові змагання не дають жадного запевнення про це. Січ має молодих надійних копунів.. Тут же одне „але":

Січовикам все ще бракує карности на грищі, та більшої співпраці поодиноких змагунів, які напевно мають добре опанований м'яч, але тактично заводять.

Ворота для Січі добули: в першій зустрічі Федишин, в другій Лютак 2.

УСК СІЧ одержав на користування в цьому сезоні дуже гарне нове грище, Prophe Field, що находиться в недалекому сусідстві Українського Нар. Дому, та біля станції Центральної Залізниці в Елизабеті. На цьому грищі вже наступної неділі відбудуться перші в Елизабеті мистецькі змагання із минулорічним першуном Ліґи Ню Джерзі, С. К. МАРІТІМО.

В. С.

ЧЕРНИК (Дітройт) - ОРЛИК 3:1 (0:0).

Клівленд. — Спортове свято Орлика 11 і 12 жовтня вийшло далеко скромніше, як заповідалося. Спортовці Бофала й Лорейну не приїхали, тільки невтомний „Стасьо" Кравчишин привіз свої три „дивізії" з Дітройту.

В суботу Орлик переміг гостей у пінґпонґу 7:1 і в волейболі (відбиванці) 16:14. 16:14. Після того відбулися спортові вечорниці.

Перед недільними змаганнями в футболі обидві дружини обмінялися пропам'ятними прапорами. Сама гра, в якій рішальний голос мав вітер, у першій половині дала орликівцям змогу здобути високу, як Юніон Стейшин, перемогу — але їхній напад доказав чуда й не здобув ні одних воріт. А в другій половині прийшла з своїм чудом ще й дефензива: її прогульки вперед відслонили поле для рухливого нападу гостей, а дві „геніяльні" подачі взад, воротареві, дали гостям два даровані ґолі. При третьому орликівські тиловики пасивно приглядалися, як суперник з наріжника здобував їхні ворота.

Черник — незвичайно симпатична молода дружина. Гендікеп дрібного росту й ваги гості надолужують великою рухливістю. Найкращі: старий стратег Савка, Крайник Кахній, Кручак і воротар. Пункти здобули: Кіналь (2) Кручак — для Орлика Петрина (очевидно, з одинадцятки).

В закінчення — щось із звичаєвого права: клівлендці могли прийняти гостей дещо гостинніше. Чому зустріч двох українських дружин — і то перша для Орлика! — не має лишити в гостей найкращих вражень?...

оНо.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер", від. 430 подає своїм членам до відома, що побір складок за жовтень, відбудеться в неділю, 19. жовтня ц.р., в год. від 1. до 2., в Укр. Клюбі, при 847 N. Franklin St. При цьому просимо наших членів до вплати датків на сплату оселі Союзівки і датків „Національного Фонду", які побирати будемо рівночасно з обезпеченевими складками. — О. Бакай, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, ч. 2936. Дружній ворог.

„М. Люнґо", наказувала Мераля, „вмісти в'язнів у Рутанґа, начальника людей від слонів. Якщо вони втечуть, він згине у вогнях Кору!"

„Приведи жінку, Вонґ Таю!", кликала вона, „вона служитиме мені аж до дня, коли Тарзан згине з руки М. Люнґи".

„В присутності Мералі", поспішно шептав Вонґ, „продовжуй відноситися до мене як до ворога. Я ще мушу врятувати тебе і наших приятелів!"